

De nieuwe openbaarmakingsverplichtingen voor VZW's

Tegenwoordig is het vaak moeilijk om informatie over een bepaalde VZW te verkrijgen. Onbetaalde schuldeisers van een VZW zitten dikwijls met de handen in het haar, omdat zij er niet in slagen de nodige inlichtingen aangaande een VZW/schuldenaar te achterhalen. Vele VZW's laten immers na de openbaarmakingverplichtingen die op hen wegen, te respecteren. Daarom heeft de wetgever van de nieuwe VZW-Wet van 2 mei 2002 gebruik gemaakt om voor VZW's een regeling inzake openbaarmaking uit te werken, gelijkaardig aan die voor de handelsvennootschappen (voor een bespreking van de andere nieuwigheden uit de VZW-Wet, zie *Balans*, nr. 452, p. 1, nr. 453, p. 5, nr. 454, p. 5 en nr. 455, p. 6).

De nieuwe openbaarmakingsregeling voor VZW's ziet er als volgt uit.

Het VZW-dossier

Voor iedere VZW wordt voortaan een uitgebreid dossier bijgehouden op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waarin de VZW haar zetel heeft. Dit dossier wordt geopend naar aanleiding van de neerlegging van de statuten van de VZW en de akten betreffende de benoeming van de bestuurders volgend op de oprichting van de VZW. Het is vanaf deze neerlegging dat de VZW rechtspersoonlijkheid verwerft (artikel 3 van de nieuwe VZW-Wet).

De voorschriften met betrekking tot de wijze waarop het dossier moet worden aangelegd, de te gebruiken formulieren en de te betalen vergoeding naar aanleiding van de neerlegging, moeten nog worden vastgesteld bij Koninklijk Besluit. Dit Koninklijk Besluit zal waarschijnlijk tegen het einde van dit kalenderjaar in het *Belgisch Staatsblad* verschijnen.

Bekendmaking van stukken

Sommige stukken die worden neergelegd in het dossier van de VZW moeten eveneens bij uittreksel worden bekendgemaakt in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad* (zie verder). Zoals dat bij handelsvennootschappen het geval is, zal deze publicatie kunnen worden aangevraagd naar aanleiding van de neerlegging van de door de wet opgesomde documenten in het dossier van de VZW.

De formulieren, die moeten worden gebruikt met het oog op publicatie, moeten nog worden vastgesteld bij Koninklijk Besluit. Wel staat reeds vast dat de bekendmaking zal moeten plaatsgrijpen binnen dertig dagen na de neerlegging; dit op straffe van schadevergoeding "ten laste van de ambtenaren aan wie het verzuim of de vertraging te wijten is" (artikel 26*novies* § 2 *in fine* van de nieuwe VZW-Wet).

Lijst van openbaar te maken stukken

De nieuwe VZW-Wet somt de documenten op die in het dossier van de VZW moeten worden neergelegd. Zoals gezegd, moeten sommige van deze documenten bovendien bij wijze van uittreksel worden bekendgemaakt in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*.

Meer bepaald gaat het om de volgende stukken (artikel 26*novies* van de nieuwe VZW-Wet) :

1. *De statuten van de VZW evenals een gecoördineerde versie van de statuten.*

Naar aanleiding van de oprichting van de VZW moeten de statuten van de VZW worden neergelegd ter griffie. Iedere daaropvolgende wijzi-

ging van de statuten moet eveneens worden neergelegd ter griffie.

De statuten en de wijziging ervan moeten bovendien bij uittreksel worden bekendgemaakt in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*. Dit uittreksel moet zeker de minimumgegevens vermelden die de statuten moeten bevatten (cf. artikel 2 van de nieuwe VZW-Wet; zie daarover *Balans*, nr. 453, p. 6). Het is uiteraard mogelijk de volledige statuten te publiceren.

Zoals bij handelsvennootschappen, heeft voortaan ook de raad van bestuur van een VZW de verantwoordelijkheid om bij een statutenwijziging een *gecoördineerde versie* van de statuten op te maken. Aldus wordt puzzelwerk bij het lezen van de statuten vermeden, vooral in die gevallen waarin de statuten meermaals gewijzigd worden. De gecoördineerde statuten moeten niet worden bekendgemaakt in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*.

2. *De akten betreffende de benoeming of de ambtsbeëindiging van de bestuurders, de personen aan wie het dagelijks bestuur is opgedragen, de personen gemachtigd om de vereniging te vertegenwoordigen en de commissarissen.*

Iedere nieuwe benoeming of ambtsbeëindiging moet uiteraard ook worden neergelegd in het dossier van de VZW.

Deze akten moeten eveneens worden bekendgemaakt in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*. Het uittreksel dat ter publicatie wordt neergelegd, moet de volgende gegevens van de betrokken persoon vermelden : de naam, de voornaam, de woonplaats, de geboortedatum en -plaats of - ingeval van een rechtspersoon - de naam, de rechtsvorm, het BTW-identificatienummer en de zetel (cf. artikel 9 van de nieuwe VZW-Wet). Voor de personen belast met het dagelijks bestuur of met de vertegenwoordiging van de VZW moet bovendien ook melding wor-

den gemaakt van de omvang van hun bevoegdheden en de wijze waarop zij hun bevoegdheden uitoefenen (d.i. alleen, gezamenlijk of als college).

3. Een kopie van het register van de leden.

Dit register bevat naast de identiteit van de leden ook alle beslissingen met betrekking tot de toetreding, de uittreding of de uitsluiting van de leden (artikel 10 van de nieuwe VZW-Wet). Het is dan ook logisch dat naar aanleiding van een wijziging in dit register door een toetreding, uittreding of uitsluiting van een lid, een kopie zal moeten worden neergelegd in het dossier van de VZW. Om te vermijden dat dit een te zware administratieve last zou betekenen, moet slechts éénmaal per jaar een kopie van het gewijzigde register worden neergelegd. De neerlegging moet in voorkomend geval gebeuren binnen een maand te rekenen van de verjaardag van de neerlegging van de statuten n.a.v. de oprichting van de VZW.

Het register der leden moet niet worden bekendgemaakt in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*.

4. De beslissingen betreffende de nietigheid of de ontbinding van de VZW, de vereffening ervan, en de benoeming en ambtsbeëindiging van de vereffenaars.

De rechterlijke beslissingen met betrekking tot de nietigheid of de ontbinding van de VZW moeten slechts bij het dossier worden gevoegd, als zij in kracht van gewijsde zijn gegaan of uitvoerbaar zijn bij voorraad.

Iedere wijziging in de hierboven vermelde beslissingen moet eveneens worden neergelegd.

Bovenstaande beslissingen worden vervolgens bij uittreksel bekendgemaakt in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*. Voor de rechterlijke beslissingen en de beslissingen van

de algemene vergadering of de vereffenaars over de nietigheid, de ontbinding of de vereffening van de VZW, vermeldt het uittreksel de auteur, de datum en het dispositief van de beslissing. Wat de benoeming en de ambtsbeëindiging van de vereffenaars betreft, vermeldt het uittreksel de naam, de voornaam, de woonplaats of - wanneer het rechtspersonen betreft - de naam, de rechtsvorm en de zetel van de vereffenaar(s).

5. De jaarrekening van de VZW.

Ten slotte moet de jaarrekening worden neergelegd ter griffie, alsook iedere wijziging in de jaarrekening. Zoals reeds voorheen gemeld, zal voor de grote VZW's een neerlegging bij de Nationale Bank zijn vereist; en zal het de Nationale Bank zijn die de jaarrekening vervolgens overmaakt aan de griffie (zie daarover ook *Balans*, nr. 455, p. 6).

De jaarrekening (of de wijziging ervan) moet niet worden gepubliceerd in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*.

Tegenwerpelijkheid aan derden

De neerlegging ter griffie en de bekendmaking in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad* zoals hoger beschreven, zijn noodzakelijk met het oog op de tegenwerpelijkheid van deze documenten aan derden.

De voormelde documenten kunnen in beginsel slechts worden tegengehouden aan derden vanaf de dag van de neerlegging, of indien ze ook moeten worden bekendgemaakt, vanaf de dag van publicatie in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad*. Dit geldt niet wanneer de VZW kan aantonen dat de derde reeds eerder kennis had van het document. Omgekeerd kan een derde zich steeds op een dergelijk stuk beroepen, wanneer hij er kennis van heeft, ongeacht of de neerlegging of de publicatie reeds heeft plaatsgevonden.

Zodra de bekendmaking van de voormelde documenten in de bijlagen bij het *Belgisch Staatsblad* heeft plaatsgehad, worden derden vermoed er kennis van te hebben. Dit vermoeden kan echter worden weerlegd voor documenten die betrekking hebben op handelingen verricht tot dertig dagen volgend op de dag van de bekendmaking, indien de derde kan aantonen dat hij onmogelijk kennis kon hebben van het document. Eens deze termijn verstreken is, geldt het vermoeden van kennis onverkort.

Toegankelijkheid voor derden

Het VZW-dossier is toegankelijk voor derden. Eenieder kan met betrekking tot een bepaalde VZW kosteloos kennis nemen van de stukken neergelegd in het dossier. Tegen betaling kan een afschrift van de stukken uit het dossier worden verkregen (artikel 26 *novies* § 1 *in fine* van de nieuwe VZW-Wet).

Bestaande VZW's

Voor VZW's die op dit ogenblik bestaan, wordt reeds een dossier bijgehouden op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg. Dit dossier is echter veel beperkter dan hetgeen de nieuwe VZW-Wet voorschrijft (het bevat in principe enkel de ledenlijst zoals voorgeschreven door artikel 10 van de huidige VZW-Wet). Bijgevolg zullen de bestaande VZW's, binnen een bij K.B. nog nader te bepalen termijn - bijkomende documenten ter griffie moeten neerleggen.

Deze termijn zal niet korter zijn dan één jaar en niet langer dan vijf jaar te rekenen vanaf de datum van inwerkingtreding van de nieuwe VZW-Wet (artikel 63 van de nieuwe VZW-Wet (over de inwerkingtreding, zie ook *Balans*, nr. 452, p. 3-4).

Elke Janssens